

→ בית הספר היסודי למדעים ולספורט, שכונת נאות פרס, חיפה

בשכונה החדשה שהוקמה לאחרונה לצד האצטדיון העירוני הוקם בית ספר חדש המתוכנן לפעול בשיתוף פעולה עם המוקדים הסמוכים לו ולכן יתמקדו לימודיו במדעים ובספורט. בבית הספר 24 כיתות לימוד, שתי מעבדות למדעים ולטכנולוגיה וספרייה. לשירות התלמידים והמורים שולבו מרחבי למידה מגוונים ובין השאר גם סביבות לימוד וירטואליות, שייתנו מענה גם לתוכניות לימוד המשתמשות בטכנולוגיית תלת־ממד.

↓ בית הספר המקיף מבואות נגב, קיבוץ שובל בעקבות תחרות אדריכלים שבה זכתה הצעתם המשותפת של שני משרדים – חן אדריכלים ותא אדריכלים – תוכנן קמפוס המשלב חינוך, תרבות ופנאי בשולי קיבוץ שובל בצפון הנגב. הבינוי החדש משתלב בבינוי הקיים והוותיק של בית הספר, שחלקו נהרס לצורך הבנייה, והוא משווה למוסד תרמית ואופי חדשים – מבית ספר המורכב ממבנים כפריים לבית ספר בעל חזות חדשנית המזכירה קמפוס אקדמי. האדריכלים הקימו גם סביבות חוץ־כיתתיות המותאמות לאקלים המדברי הקיצוני בקיץ ובחורף.

למתחם שלוש כניסות נפרדות: כניסה אחת לבית הספר, כניסה שנייה לבית ספר לחינוך מיוחד, שהוא חלק בלתי נפרד מהמכלול, וכניסה שלישית למרכז תרבות וספורט (ובו תיאטרון פתוח). שישרת את בית הספר ואת הציבור הרחב. אופי הכפרי של בית הספר נשמר בעיקר בתוכנו; מבני חטיבת הביניים מרוכזים סביב מרכז אקולוגי חינוכי הכולל חממות ומבנה חינוך "ירוק" שיפעל באמצעות אנרגיה סולרית בשילוב שימוש מושכל באקלים המקומי ליצירת סביבת לימוד נוחה ונעימה. בין אגף המנהלה למרכז הספורט מוקם בוסתן.

↑ בית ספר יסודי, שכונת פלח 5, באר שבע בזמן שהשכונות הוותיקות בבירת הנגב הולכות ומתפוררות מוקמות בשוליים של העיר שכונות חדשות ומטופחות. זו שיטה ותיקה וקלה של העירייה להתחמק מאחריות לשקם את מה שטעון שיקום. אחת הדרכים המוצלחות לשווק שכונות חדשות למשפחות צעירות היא דרך פיתוח בתי ספר חדשים בעלי חזות מצודרת שתורמים לתרמית – גם החזותית – של השכונה. אחת השכונות החדשות האלה היא השכונה המכונה בשלב זה פלח 5. מלבד הטיפול החזותי הצבעוני, המרגיש את מעמדו של בית הספר בין בתי השכונה הסתמיים, נתן האדריכל יעקב פישר תשומת לב למרחבי למידה חדשניים כדברי העירייה והאדריכל, שסירבו לפרט מה מהותם או משמעותם. כמו בבית הספר ביבנה, גם כאן תוכננה הספרייה כאגף המסוגל לפעול בנפרד מבית הספר. אחד האלמנטים הבולטים בבית הספר הוא מערכת של גשרים המקשרים בין הקומה השנייה בכל אחד מאגפי המוסד. באמצעותם יחזוק הקשר בין חלקי בית הספר השונים והתלמידים יקבלו סביבה ייחודית למעבר ולשהייה. ■

האח! בתי הספר החדשים של תשע"ח חלק א'

מהם המאפיינים של בתי הספר החדשים שפותחים היום את שעריהם? מהן המגמות המעסיקות את האדריכלים המתכננים את מוסדות החינוך של דור העתיד? בכל שנה נפתחים ברחבי ישראל עשרות בתי ספר חדשים ומאות כיתות חדשות. נתבונן בבתי ספר חדשים מכל הארץ: מהכפרים הברואיים איסייר ואבטין, דרך באר שבע, יבנה, רמלה, חיפה ונצרת ועד הקיבוצים שובל ומזרע.

↑ בית הספר היסודי למדעים ע"ש אלברט איינשטיין, שכונת יבנה הירוקה, יבנה

בית ספר צבעוני במיוחד תכננה האדריכלית בתיה סבירסקי־מלול בשכונה החדשה של יבנה (אדריכלית אחרת: מרינה סמבליאן). הצבע הוא אלמנט מרכזי, ויש לו שתי מטרות: לייחד את המבנה ולהדגיש אותו במרחב העירוני ולהשפיע לחיוב על יחס התלמידים כלפי הסביבה שהם מבליים בה את מרבית שעות היום. נוסף על הצבעוניות שלושה עקרונות מרכזיים באו לידי ביטוי בתכנון. הראשון הוא פיצול של המבנה לכמה גופים, כדי לשים דגש על מגוון המרחבים בבית הספר. כל גוף מאכלס חטיבה אחרת של המוסד ומקושר לחלק אחר בחצר. במרכז המבנה היא מיקמה אולם המתנשא לכל הגובה ומקשר בין האגפים והחטיבות. העיקרון השני הוא היררכיה בין השטחים הפתוחים של בית הספר, החל בחצר הכניסה, המשמשת להתכנסות; עבור בחצרות, שעוצבו ככיתות חוץ; וכלה בחצר הגדולה, הכוללת מרפאה ומגרש ספורט. העיקרון השלישי נועד לאפשר שימוש במתקני בית הספר לטובת הקהילה המקומית בשעות אחר הצהריים והערב ובזמני חופשות. כך, לספרייה ולאולם הספורט יש שתי כניסות, אחת מתוך בית הספר והשנייה מכיוון הרחוב. רעיון השימוש במתקני בית הספר לאורך כל שעות היום וכל ימות השנה אהוב על אדריכלים, אלא שלא פעם הרשות המקומית או בית הספר עצמו מתקשים להתמודד עם השימוש הכפול וכך מבנים מצוינים נותרים סגורים בפני הקהילה.

ציורים והדמיות: אלי קום, באה אדריכלים, מנספד־קתה אדריכלים, עיריית באר שבע, חן אדריכלים ותא אדריכלים